

**Peter
Levec**
(1923)

V času, ko je kljukasti križ tlačil Evropo, so bili skoraj vsi piščoči Slovenci tako ali drugače »angažirani v času«, in to zato, ker pač niso mogli ostati ravnodušni do velikega boja, ki se je bil za naš narodni obstoj in ne samo za neko revolucijo.

Bojevnike za to ali ono veliko stvar razgibava vera, da se svet da spremeniti in krepko izboljšati. Vsa revolucionarna gibanja zbujaajo ljudem take upe, često previsoke, ne-

uresničljive upe, vendar to navsezadnje ni greh, zakaj veliko je treba hoteti, da se vsaj nekaj tudi res doseže.

Znanost in tehnika v našem času skokovito napredujeta, sama človeška narava pa se zaradi tega nič ne izboljša in zato je marsikaka stara nehumanost dandanes še enako živa, kakor je bila v davnini. Človeštvo pa tudi ne more predvideti vseh končnih posledic svojih dejanj, a četudi jih sluti, ubira najzložnejšo pot naprej, upropašča naravo in sploh nevarno izziva usodo. Raznovrstnih resnih problemov na našem planetu očitno torej ne bo zmanjkalo in gotovo tudi ne njihovih odmevov v književnosti.

V naši mlajši poeziji za zdaj ni zaslediti veliko direktnih odmevov časa. Če odštejem nekaj imen, razveseljivih izjem, so se naši mlajši pesniki sploh odrekli temu, da bi v svojih stihih bralcu kaj povedali ali mu vsaj skrivnostno prišepnili. Osebnost sicer nisem nestrpen do njihove brezvsebne »verbalne magije« in jo deloma tudi cenim, mrzki pa so mi tisti literarni ideologi, ki prav takšno pisanje vneto razglašajo za sploh edino pravo poezijo.

NAŠA LJUBEZEN O domovina, smo te ljubili dovolj?

Kako bi te mogli ljubiti še bolj?

Saj tisočkrat mokri in lačni, prezeblji
braneč te že vsak smo razor prehodili,
tipaje pred sabo ob temnih nočeh.

Na Pohorju in po zasavskih bregeh
smo trupla prijateljev naših zagreblji.

Je kje še kak drobec slovenske prsti,
kjer naša ni kanila kri?

O domovina, o domovina!
Na pragu glej mater,
ki čaka na sina,
čeprav je že lansko poletje ji pal.

O mati, naj te ne stre bolečina.
Ko zopet hodila boš preko planjav
in sonce svobode bo žita zlatilo,
se spomni, da tamkaj tvoj sin je sejal.

Žito sejal je, a zdaj svojo kri.
Ker naša ljubezen ni vrtna cvetica,
ker naša ljubezen je kakor pšenica,
ki revnim in lačnim naj kruh obrodi.

TUKAJ SE VEČ
NE ORJE

*Tukaj se več ne orje.
Toliko jih je odšlo.
Tukaj se več ne žanje.
Toliko jih je odšlo.*

*Vas je napol izumrla.
Mir po tihotnih domeh.
Pesem, mladost, ljubezen
so odšumele drugam,
v bela, široka mesta,
daleč v večerno stran.*

*Tukaj le starost prebiva
in v črni svetlobi zori.
Za mizo vse večja praznina
(tu se nihče ne rodi).*

*Pot se nagiba v dolino,
strmo se spušča navzdol.
Kogar še srečaš na njej,
najbrž odhaja od tod.*

*Zvon na Zaplani se zdrami,
zapoje v gluhoto miru.
Plešasta gora posluša.
Komu zvoni?*